

Szerkesztőségi iroda:
Csik-Szereda
Györgyjakab Márton
könyvkereskedése
hová
a lap szellemi részét illető
közlemények,
előfizetési pénzek és hír-
detések küldendők.

CSIKI LAPOK

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETI LAP.
MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt.
(Külföldre) 6 frt.
Félévre 2 ft.
Negyedévre 1 frt.
Hirdetési díjak
a legolcsóbban számítottak
Bélyegdíjért külön minden
beiktatásnál 30 kr.
Nyilvántartási díjak
soronként 10 kr-ért közöl-
tetnek.

Felelős szerkesztő: Dr. Bocskor Béla. Kiadó tulajdonos: Györgyjakab Márton.
FŐMUNKATÁRSÁK: Hochschild Lajos Gyergyóban. Vitos Mózes a központban. Embery Árpád Udvarhelymegyében.

Előfizetési felhívás.

Négy év telt már el, hogy a „Csiki Lapok” a közérdek szolgálatában működik; az elismerés és rokonszenv mely vállalatunk iránt ezen idő alatt oly sok oldalról nyilvánult, feljogosít, hogy bizalommal tekintsünk a jövő év felé, melyben lapunk életének ötödik évébe lép.

Midőn ezen évfolyamra előfizetést nyitunk, igérjük, hogy mint eddig úgy ezután is a legjobb tehetségeink szerint, önzetlenül fogjuk szolgálni a közügyet és első sorban vármegyénk érdekeit s teljes igyekezettel azon leszünk, hogy tisztelt előfizetőink bizalmát továbbra is teljes mértékben kiérdemeljük.

ELŐFIZETÉSI FŐLTÉTELEK:

Egészévre 8 korona (4 frt.)
Félévre 4 korona (2 frt.)
Negyedévre 2 korona (1 frt.)
Külföldre: 12 korona (6 frt.)

Előfizethetni Csik-Szeredában Györgyjakab Márton nyomdájában, — Gyergyó-Szentmiklóson Kricsa Péter könyvkereskedésében.

Előfizetések legzélszerűbben postautalvány útján eszközölhetők.

Szerkesztő és Kiadó.

Karácsonykor.

A meg meg konduló harangok ismét nagy ünnepet hirdetnek, az Ur Jézus Krisztusnak születési évfordulóját; az áldott Karácsonyt.

Karácsony ünnepe a hozzáfűződő és az emberiség sorsára oly nagy befolyást gyakorolt esemény emlékeztén kívül, ma napság még, mint a családiasság ünnepe is kiválóan fontos; és csakugyan azt látjuk, hogy ott ülnek azt meg legnagyobb fényvel, a legőszintébb bensőséggel, a hol az emberek a családiasság érzelmét leg több fogékonysággal bírnak.

Ezen szempontból válik Karácsony igazán a szeretet ünnepévé, melynek időnkinti ismétlődése tápot szolgáltat az emberi szív azon nemes érzelmének, melyek a családokat létre hozzák, megerősítik azon kötelékeket, melyek a családokat összetartják s ez által kiszámíthatatlan befolyást gyakorol a társadalom megalakítására és jobbátételére, mert hiszen tudjuk, hogy a társadalmi és állami rend talpköve, minden haladásnak, minden boldogságnak kiinduló és célpontja: család.

Ott, a hol az emberek szívében a család iránti vágy viszi a vezerszerepet, a hol a családiasság szép erényei gyökeret vertek, egészen más, egészen kedvezőbb a társadalom képe, mint az olyan helyeken, hol a fentebb említett érzelmek nem tartanak tiszteletben.

Minden nagynak és kicsinek a család a kiinduló pontja. Ez fűzi az egyest a társadalomhoz; ez ösztönzi, hogy munkás, szorgalmas és becsületes legyen, ez mutatja meg az utat, melyen haladnia kell, hogy a hozzátartozóknak és az egész emberiségnek javára és hasznára legyen.

És talán alig volt valaha nagyobb szükség a családiasság eszméinek ápolására, fejlesztésére és erősítésére, mint épen mostanában.

A haladó kor nemcsak a társadalmat, mint egészet változtatta meg, hanem a tár-

sadalmat alkotó egyének felfogását és lelkületét is átformálta.

Minél nagyobb a küzdelem a létért, minél nehezebb a megélhetés, minél bajsámban érhetők el azon eszközök, melyekkel egyesek létüket biztosíthatják, annál inkább kezdenek a látóhatárból eltűnni a régi társadalom azon tradíciói, melyek a becsületességnek és tisztességnek bő forrásaiul szolgáltak. Sok minden nem úgy van ma, mint volt régen. Az ember legnagyobb kincsei igen sok helyen és igen sok alkalommal vásári portékák gyanánt tekintetnek, a jellem és az erkölcs nem bírhatnak olyan szigorúan. Az ilyen állapotok sulya alatt egyedüli biztos eszköz az igaz vallásosság, melyhez ma már igazán benső ösztönből kell vonzódnia a művelt társadalom minden egyes tagjának.

A Megváltó születésének ma ismétlődő szent ünnepe fejlessze, növelje szívünkben és lelkünkben az igaz vallásosság balsamot adó, illatos virágait, hogy az ezekből kifejlődő és megtermő családiasság eszméje minél nagyobb tért hódíthasson magának, mert a család az egészséges társadalmi és állami lét egyetlen szilárd alapja.

A család intézményét a karácsonyfa gyertyái díszfényvel veszik körül. Karácsony a boldog gyermekek és a szerető szülők ünnepe.

A most beálló szent ünnep hozzon minden családba megelégedést és békeséget, hogy az üdvözítő világra jövetelének évfordulóján szívünk legmagasabb érzelmeivel mondhasuk: „Dicsőség a magasságban Istennek, békeség a földön a jóakaratu embereknek!”

Boldog ünnepeket!

A „CSIKI LAPOK” TÁRCZÁJA.

Karácsony estéjén.

Irta: Molnár Ákos.

Rég volt. A boldog gyermekkor emlékezetébe merülve, csak egy-egy elmosódott halvány pontocskának látszik előttem az egész, s mégis előtörnek, leszállnak emlékeim táblájának végtelenéből ama pontocskák, mindig jobban közelednek felém. Már nem is apró pontok, hanem felismerhető alakok, ismerős tárgyak, a boldog kort alkotó objektumok.

Gyönyörű holdvilágos este, a hó csikorog a talpak alatt, a csillagok fényét visszatükrözi az apró hószemek villogása. A kis város utcái csendesek, a szokottnál is kihaltabbak. Senki nem jár kint, pedig még csak 7 óra. A házak ablakai mintha kivilágítva lennének úgy ragyognak; ünnepléses szín kint, mint bent.

Igen. Ünneplés van bent a házakban, a béke, a szeretet ünnepe. Vigan pattog a tűz a nagy kandallóban, fényét ráveti a szemközti falra s alakok rajzolódnak le azon: magas erős férfi s annak vállára szőke hajú nő hajta fejét, előttük pedig a földön réz katonákat, fabábukat, trombitákat, fapapákat állongat egy kis szőke gyermek; egyik kezével eldönti, a mit a másikkal felállított s ismét újra kezdi, felmosolyog a mamára, majd ott hagyva a játékot, szeretetteljesen simul hozzá. A kis család együtt van s boldogok, végtelen boldogoknak érzik magukat.

Csendesen nyílik az ajtó, az öreg János, a vén cseléd arca jelenik meg ott, süvegét reszketve szorongatja durva vén kezében; csendes jó estét kíván s megáll a kandalló mellett. Egyszerre vékony csepengető hangja hallatik az üveges tornácra, hirtelen világlósság áramlik be a szobába s a tornácra néző ablak kettényílik; fehérbe burkolt alak csillogó karácsonyfát helyez az ablakpárkányra s nyomban eltűnik. Az a kis szőke gyermek pedig félénken, de vágyakozva vezeteti magát a jó anyá által az ablakhoz. A karácsonyfát a vén János beveszi s elhelyezi a szoba közepére, aztán ketten játszanak a rézkigyókkal, aranyfűstös díokkal, ezüstös almákkal; — bejön a cselédség is; sorban kezét csókolnak a tekintetes asszonynak s a kis szőke gyereket megcsókolva, távoznak. Csak az öreg János marad bent; ő is a családhoz tartozik. Aztán a jó édes anyá térdeire veszi a kis gyermeket, kezeit összeszűri s hálaimát mondja vele, hogy a kis Jézuska meglátogatta. Feljuthetetlen emlékü karácsony estéje biz az!

Később is, mikor karácsonyi várakozásra hazamentem s mikor már nem volt sem kis Jézus, sem aranyfűstös díó, s az öreg Jánosnak ugyancsak trombitálni kellett a fülébe, hogy meghallja, magam pedig pelyhes állu kamasz voltam; felállítottuk ott a nagy szobában a karácsonyfát, mintegy jelzésül annak, hogy a család otthona a karácsony estéjében legyen simbolizálva s legyen ez az otthon mindennél kedvesebb a világon. Szép örökség a gyermekkorból a gyermek szívébe csepegtetett jóleső, boldogító érzés, melynél becsebb kincset nem örökölhet férfi a gyermektől!

A boldogemlékeztető gyermekkor karácsonyestéi máig is mindig eszemben vannak, s hacsak tehetem, igyekezem ez estét otthon tölteni, az öreg nénik és bácsik, a kényelmes asszonyságok, pozsgás képű falusi gavallérok, nevelőkből haza került ragyogó szemű bakfisek társaságában. Pompás képet nyújt itt a rokonság, atyafiság, sógorság, szomszédság együtt, egyik szobában öreg urak a kandalló körül nagy öblös pipából eregetik a füstöt, kedélyes anekdotázásba merülve, a másik szobában tisztos koru matronák, nénikék „főzik a szappant, szidják a rossz cselédeket s veszik a tojást 4-ivel, 5-ivel.” A harmadik szobában már külön csoportok képződnek, egyik sarokban egész fiatalok fiúk, leányok, kint a bárány, bent a farkast, szembekötődít játszanak; a másik sarokban felnőtt hajadonok, szünidős jogász urfiak, mind atyafiságos viszonyban állók, társasjátékokat játszanak, a városi urficskák felültetik a lányokat, aztán nevetnek nagyokat, cseng a jókedv, pezsgő élet, derült, vig arcok mindenütt, az igaz mesterkéletlen falusi kedély, természetesség szabad levegője ömlik el egy ilyen egyszerű otthoni karácsonyestén. Majd jön a plebános ur galambosz fejű, mosolygó képű gömbölyű alak, végig megy a három szobán. A gyermekek sietnek kezét csókolni neki, rácsimpaszkodnak, a főtisztelendő bácsi kenetteljesen mosolyog s a bonbonokat, cukros magyorkákat reverendája mély zsebéből előhúzza, lerazza magáról a gyereksereget. Aztán a fiatalokban gyönyörködik s végre ő is csak a nagy kandalló mellé kerül füstölni.

A házi asszony pedig sűrű-forog minde-

Társadalom, közgazdaság és szépirodalom.

Összetett kis erők bármily torvet kivihetnek. Viribus unitis.

A „Csiki Lapok“ Isten segédelmével az új évvel ötödik évfolyamába lép. Rövid, de elég munkás mult arra, hogy feljogosultságunknak biztosítékát képezze. Programunk ismeretes. Korunk rohamosan halad. A haladás eszméje naponkint újabb és újabb kérdéseket hoz felszínre. Csiki társadalmi és közgazdasági életünknek is ezer-meg-ezer kérdése áll előttünk, melyek elől — ha a haladás követelményei előtt szemet nem hunyunk — nem térhetünk ki. Közéletünknek számtalan baja — mondhatjuk — égető sebe van, melyek orvoslásra várnak. Emberi, társadalmi és nemzeti elhivatásunk komoly munkára hív. A tespedés nemcsak egyszerű visszaesés és hanyatlás, hanem bűn és pedig nemcsak önmagunk, hanem nemzeti közéletünk ellen irányuló bűn. Már egyszerű — s annál inkább — társas lényiségünkél fogva, nemcsak a közös állati erőket, hanem a szellemi élet és tevékenység összes rugóit, azt észt, akaratot s ezek munkáló erőit fejleszteni, a közös jólétre érvényesíteni kell, mert utóvégre is minden ember csak annyit ér, a mennyi jót tesz.

De különben is Isten az emberi tudás szerzés módját és törvényeit és az ember kettős természetének megfelelő boldogulás eszközeit úgy állapította meg, hogy azok az egész ember, sőt többek együttes munkásságát igénybe vegyék. Innen van, hogy „a tudományban, úgy, mint a művészetben s az életben az ideális karöltve jár az empirikummal.“

A mi helyi érdekeket képviselő sajtónknak sem lehet más célja és elhivatása, mint „a társadalmi, közgazdasági és szépirodalmi“ czimék alatt — mint azt eddig is teljes öntudatosággal művelte — felölelni az emberi életnek megfelelő idealizmust és empirikumot, hogy ezeknek egy közös célra ható egyesítése által az égből eredt keresztény civilizáció szellemében a régi korhadttársadalom helyébe új rend s a józan jellemnek megfelelő új társadalom alakuljon, az ódi s más, magát ki nem fizető közgazdasági életet sallangjaitól megtisztítva, annak helyébe pezsgő gazdasági élet támadjon és a valláserkölcsös szépirodalomban, mint a józan keresztény szellem nyilvánulásában a netalán itt-ott lappangó selejtességek és ferdeségek sarrain az emberiségnek a földön megkezdett boldogulási műve az idők folyamán megújuló nemzedék szívében és lelkében végrehajtsák.

Szép és magasztos cél és törekvések, de olyanok, melyeket a modern közélet és haladó korfelfogása és rendezése mellett az önzetlen és bérbe nem szegődött sajtónak módjában áll, de kötelessége is minden nemes törekvéssel megvalósítani és azok megvalósításán teljes erejéből, mely pedig nagy hatalmat képez, munkálni. Igaz, be kell ismernünk, hogy „hatalmas és számba vehető sajtója ma nap csak a pénzes embereknek van;“ de az is bizonyos, hogy az ilyen befolyásolt sajtó az, mely ijesztő módon ássa alá a nép hitét s ezzel a társadalom alapját és lelketlenül nyújt segédkezet az ősi birtok pénzé tetelére, szétszórására s ezzel a közgazdaság megbénítására; és áru, kereskedés tárgyává alacsonyítja a szépirodalmi

munkásságot és termékeket s ezzel szolgálva selejtesse teszi a szépirodalmat. A sajtó csak akkor és oly mértékben szabad, a mennyiben független és nem áll valamely pénzhatalomnak szolgálatában.

Bennünket e tekintetben minden szubvenzió nélkül még az egyszerű gyanúsítás vádja sem érinthet. Mert míg a mai újság-vállalatok többnyire egyszerűen aláredelt pénzvállalatok, érdekszövetkezetek és gyakran lealacsonyító vád-, vagy klikk-szolgálatok: addig mi mindennek előtt és fölött becsületes törekvésünkben, tisztességes munkásságunkban bírjuk és keressük továbbra is szerény sajtóvállalatunk szabadságát és függetlenségét.

Mi szabadságunkat és függetlenségünket nem úgy értjük és nem abban találjuk, hogy ki-ki bármit irhasson a lapba, mert ez annyit tenne, hogy egyesek mások tulajdonában s gyakran életök legdrágább kincsében, becsületében korlátlanul gazdálkodhassanak vagy garázdálkodhassanak, hanem — mint érintem — a becsületességben, a meggyőződésen alapuló objektív igazságban — ott, a hol ez által használni vélünk — nyílt és bátor megmondásában, a tisztességes és erkölcsös s mindig a közjóra irányuló munkásságban. Ugy ám, de az általunk ápolit szabad és független sajtónak közéletünk méltó fellendüléséhez a maig szétszórta elenyésző egyes szellemi, erkölcsi és anyagi erők egyesítésére, a kis erők összevetésére van szükség. Rajtunk áll, hogy eszméinket, gondolatainkat, terveinket, elméleti és gyakorlati tapasztalatainkat kicsérélve, megbeszélve, letisztázva, az életrevalókat kiválasztva, szellemi, erkölcsi és anyagi erőnket kifejtjük és a társadalom, közgazdaság és szépirodalom terén lendületesebb és pezsgőbb közéletet teremtsünk.

Vármegyénkben az érintett erők nem hiányzanak. Ma már minden valamirevaló vármegye önálló sajtóval, vármegyei életének megfelelő hirlappal, közlönyvel rendelkezik, közvetlen kézből és úton veszi az önéletére vonatkozó eseményeket. Csak mi tennénk tovább is mást? Soha.

A „Csiki Lapok“ szerkesztősége és kiadóhivatala, mihelyt a szellemi és anyagi erők csoportosítása e vármegye történelmi multjához, jelene s jövőjéhez megkivánt mérvben nyilvánul, szívesen meghozza a lap kibővítése érdekében mindazon áldozatot, melyet egy vidéki lap meghozhat. Több buzgalmat, több lelkesedést és érdeklődést tehát azoktól, kik eddig önégyüinktől magukat távol tartották, hogy testesüljön meg ebben is az egybe és összetartozandóság eszméje.

Egy kis statisztika és néhány szó.*

— „s. á.“ urnak e lap 48. számában erdőgazdaságunkról megjelent cikkében erdei vagyónunk nagyságára vonatkozott egyes állításait nem tartottam annyira fontosoknak, sem fejtegetésem tárgyára nézve, sem általános szempontból, hogy szükségesnek láttam volna azokat számszerű adatokkal czáfolgatni. Nagyon kevés szlyt fektettem p. o. azon állításra, hogy az ország egy megyéjének sincs annyi erdei vagyona, mint Csikme-

* Ezen cikkelyvel ez ügyben a vitatkozást bejezzük. Szerk.

gyének, mert elvégre is alig bir némi fontossággal az, hogy e tekintetben megénk az első vagy a hatodik helyet foglalja el. Elismertem a birtok tekintélyes kiterjedését, de az elsőseget, nagyon természetesen nem itélhettem oda.

— „s“ ur egyik közelebbi számában „Néhány megjegyzés — „y“ urnak“ czim alatt, nekem szóló válaszában, ez adatára oly nagy szlyt fektet, azt oly nyomatékkaal erősíti, hogy tagadásomat a statisztikában való járatlanságnak vagy a való szándékos elkerülésének látszik betudni.

Állítottam s mután kihiv reá, kötelességem bizonyítani. Legyen meg az ő akarata és győzze meg őt az ő támadó fegyvere, a statisztika.

„A magyar állam összes erdősegeinek gazdasági és kereskedelmi leírása“ czimű műben az erdők törzskönyve szerint, mely a legújabb és leghitelesebb statisztikai forrás, Csikmegye összes erdőterülete beleértve a magán birtokokat és nagyon természetesen a kopár és tisztás területeket, is, 402105 k. hold. Ezzel szemben van:

Háromszék megyében	422068 k. hold.
Biharmegyében	518876 k. hold.
Hunyad megyében	619442 k. hold.
Máramaros megyében	939882 k. hold.
Krassó-Szörénymegyében	1002440 k. hold.

Ugyanazon forrás szerint az erdőterület az összes területhez viszonyítva:

Csikmegyében	47.49 %
Maros-Tordamegyében	47.57 %
Turóc megyében	48.01 %
Gömör megyében	48.43 %
Liptó megyében	59.09 %
Krassó-Szörénymegyében	52.20 %
Máramaros megyében	55.71 %
Zólyom megyében	56.00 %
Háromszék megyében	61.60 %

Ebből láthatja „—s“ ur, hogy úgy abszolúte, mint relatíve véve a dolgot, igazam volt.

Még egy pár szón van.

Nagyon becsülöm „—s“ urnak a szülőföld iránti lelkesedését, a megye közerdekeiben való buzgolkodását, a közjóra vezérlő benső indokait de e benső motívumokat azzal dokumentálni, hogy „csontjából való csont, véreből való vér,“ legalább is felesleges, mert — legyen meggyőződve — e hazában én sem érzem magamat seholy idegennek — legkevésbbé e megye területén, melynek érdekeit egy hajszállal sem akarom kevesebb értékkel, jó akarattal és odaadással szolgálmi, mint ennek bármely hű fia. És az ebből folyó kötelesség parancsolja nekem, hogy az ismereteim körébe vágó téves nézeteket eloszlassam s az érdeink mesés nagyságának és gazdagságának téves hitében rengőket a valóra ébreszszem, mert tudom azt, hogy erőnk tulbecsülése, a tulbizakodás előnyünkre soha sem lehet.

nült ott van. A nagy ebédlőben felgyújtják a karácsonyfa gyertyáit s a nagy család apraja nagyja ide vonul, körülállják; mindenik szakit magának legalább egy czukros gesztenyét vagy magyort s aztán a hosszú asztalnál, a mely már csak ugy gyanved a sok mindeféle jó étel és italtól, elhelyezkedik a társaság. Öregek az asztalfő körül, fiatalok az alsó parlamentet képezve s vig társalgással fűszerezve, megkezdődik akarcsony estéli vacsora. Elsőnek a plebános ur áll fel s egy Isten-felő szép beszédet mond a Jézus születéséről és ezen örömetén boldogságot kíván mindenkinek! Erre következik a felköszöntök hosszú sora, — a kis Jutka verset szaval, a miért aztán rendre csókolják. A fiatalok sietnek megbontani az asztalt s a teánál már olmot olvasztanak s a mindenféle képtelen figurákból magyarázgatnak. Egyiknek huszárt, másiknak jámbor hivatalnokot. Tizenkét órakor az egész társaság éjféli misére megy, összeülekeznek, csókolóznak, boldog ünnepeket kívánnak egymásnak s ezzel a karácsony estéje befejeztetett. A béke, szeretet ezen ünnepe a családokban méltó kifejezése levén a Jézus születése feletti örömmek.

Felséges karácsonyi ajándék.

Épen az édes Jézus születésnapján ünnepelte ő is születése 28-ik évfordulóját. Mily magasztos dolog, mily fenséges ünnep egy halandóra nézve a kis Jézussal, ki a világnak szabadságot, békét, üdvöt, boldogságot hozott, ünnepelni me a születésnapot. S mennyivel megnyugtatóbb és mily benső lelki örömmel és vigasztal-

lással jár, ha ő is, ki a kis Jézussal születésnapot ül, a szabadság és béke angyalának. Jézusnak kegyelméből, a szabadság angyalának küldője lehet. Pedig ugy volt

Mint fagyos rideg tél az alvó természetben, 17 szomorú év nehéz boruja, a „telhetlenség“ vámpírjának nyomása feküdt a nemzet szívében, midőn hazánk és nemzetünk örangyala, mint a Jézus születését a pásztoroknak hirdető angyal megjelenve közöttünk, a béke megszületése idejének közeledését, az elnyomott szabadság napjának közeli feltámadását hirdette. Elhangzott volt már a szó, mint a pásztorok lábainál a megváltó születését hirdető angyal éneke „Bizalommal jöttem, bizalmat várok“ és „rövid időn vele jelenek meg önöknél.“ . . . A bizalom meg-zülte ama bizalmat, melyen a nemzet és király között felépült azon arany hid, melyen mindkettő közeledve egymáshoz, 19 év multán király és nemzet kölcsönösen visszaadott egymásnak. Szomorú napok, csipős hideg tél, év vége volt. Még 1865 őt irtak.

„Az olmuői vár 7 rideg czellájában 7 magyar politikai fogoly csörtette rablánczait, mihet keserves nótát fujt odakünn a sirdogáló decemberi szél.“ Istenem mennyi vész, vihart is állott ki már e szegény nemzet! Ki mondaná meg, kik voltak ők? „Mind a heten épen egyet gondoltak milyen szomorú karácsonyestélyük lesz odahaza kedveseiknek ő nélkülök; mind a hetet az az egy vigasztalta, hogy még sem lesz oly szomorú, mint nekik itten azok nélkül.“ Érezték, tudták miért gondolkoztak így a nemzet e hitvallói. Sok, sok karácsonyestét éltek át ők már kedveseik nélkül. Egyrésze 10-et, a más 15-öt.

„Az ajtó előtt fel s alá járkáló katonaőr egyhangú léptei hirtelen elhallgatnak, a helyett hallani lehet, miként tiszteleg a katona legyve-

rével A rabnak éles füle van. A második czella lakója világosan hallja, miként fordul meg kettőszér a kulcs a zárban, mint nyílik meg sarkában nyikorogva a nehéz ajtó, miként lép be azon több ember a szobába. Egy pillanatil mély csend, azután mintha valamit ünneplés hangon olvasnának fel, e hang mindinkább emelkedik, az utolsó mondatot már jól hallja: „ön szabad.“ A láncz csörömpölve hull le szomszédja kezéről. Uram Jézus az én ajtómat zárják fel! Ugy is volt. Miért? Egy percz alatt ezerféle kétes sejtalem futotta át lelkemet. Visszaadnak szabadságnak és kedveseimnek? Vagy elküldenek a halálba, hogy hosszas rab-ságnak így vessenek véget! Ez nem lehet ennyi szenvedés után. „Fölnyitották mind a hét czella ajtaját s a hét szerencsétlen boldogan borult egymás nyakába és zokogva kérte a várparancsnokot, juttatná el ő felségehez forró hálójukat megkegyelmeztetésükért.“ A várparancsnok megtette. Ki tagadná, hogy ez is a király és nemzet közötti kibékülés jele, a nemzeti újjászületés iskolájához vezető napkeleti csillag egy fényugara vala? „1865. december 23-án — a megkegyelmeztettek — a várparancsnok vendégei voltak, majd repültek a legelső vonaton édes hazájuk felé, édesaik ölelő karjai közé.“ Ki mondaná meg vajjon, a hét közül valamelyik gondolt-e arra, hogy üdvözítőnk ama születésnapján anrak neje is ünnepli születése 28-ik évfordulóját, ki a szabadság angyalát hozzájuk küldte? Tudták e, hogy e kettős születésnap az ők szabadságuknak is születésnapja vala? Gondolták-e, hogy az angyaljószág Er z s é b e t királynének nem kis része volt a szabadság angyala hozzájuk küldésében? Pedig ugy volt.

Ez vala ám aztán valóban felséges karácsonyi ajándék!

Kir. kor.

Nekünk most csak az lehet feladatunk, hogy erdeinknek a nehéz hozzáférhetőség miatt a milyen, olyan épségben még megmaradt foltjait időről időre a legelőnyösebben értékesítsük; viszonyainknak legjobban megfelelő, céltudatos és korszerű erdőgazdasági politikának követhető, lelkiismeretes, morális és — tehetségeinkhez mérten — anyagilag is támogatott keresztülvitelével a jövőt biztosítsuk.

Nagyon jól tudom én azt „—s” ur, hogy az őstermelés és ipar között szoros kapcsolat van. De tudok egyebet is, a miről „—s” ur — úgy lát — megelégedezik, mikor a gyárak felállításának eszméjével van eltelve: az t. i., hogy a sok munkás kezét helyettesítő gépekkel dolgozó gyárpar a sok embernek kenyeret biztosító kézi iparnak esküdt ellensége. És a hol speciálisan a nép kenyerkeresetéről beszélünk, ott a gyárparnak jótékony hatásáról csak bizonyos körülmények között és bizonyos iparágaknál lehet szó. Mert mivé törpül a kézi munka a gyári iparban? A nyers előállítás egyszerű eszközévé; mert a végleges, teljes kidolgozást igen csekély munkás szükséglettel, elvégzik épen a napszamosok megtakarítására felállított gépek.

Én sem megyek messze példa után. Tekintünk csak p. o. a földmívelést. Vajjon kinek váltak előnyére a mezőgazdaságnál behozott arató-, kaszáló-, kapáló- és cseplőgépek? Egyáltalán nem a munkakereső népnek, hanem a földbirtoknak, a tőkének.

Tegyük fel, hogy egy szép napon egyik gőzfűrésztulajdonosnak eszébe jutna telepén p. o. asztalos műhelyt beállítani. Nem kiáltanánk neki „hosszannát,” mert az, uram, az asztalos iparunkat messze kiterjedő körben, egy év alatt tönkre tené. Ezt nem nehéz belátni és én személyes meggyőződésből tudom.

Nem mondok én pereátot a gyárakra, mert azoknak a helyzet és körülmények szerint meg van a maga nagy fontossága és jogosultsága. Azok a maguk helyén nemzeti vagyonsodásunk és nemzetközi versenyképességünk főfaktorai. De bármennyire gondolkozzam is, azt nem tudom, nem vagyok képes belátni, hogy egy gyermekjátékgyár képes volna véget vetni közigazdasági állapotaink pangásának és megszüntetné a nép kivándorlását.

Oh akkor nálunk nagyon kevés volna a baj, ha ezt 40—50, de mondjuk 100 embernek foglalkoztatásával meg lehetne szüntetni!

Mondok én azonban az előbb elmondottakból kifolyólag egy más lehetőséget, mely ha nem is szüntetné meg teljesen a bajt, de erősen hozzájárulna, hogy népünk hajlékaiba a jobbilet beköltözzék.

Azok a gyermekjátékszerek, melyeket a külföldről importálnak, túlnyomó részben házi iparcikkek, melyeknek előállításával más munka szünete alatt, különösen pedig tél idején Németországban sok ezer ember foglalkozik. E házi ipar nálunk még nincs meghonosodva, de meghonosításának lehetősége vajjon ki van-e zárva?

Ki van-e zárva, hogy itt is meghonosíttassék a fametszés, mely hazánk egyes vidékein már oly szépen el van terjedve?

Ki van-e zárva, hogy meghonosodjék nálunk és az ugynevezett durva fadaragás?

Mi áll útjában annak, hogy nálunk is fellendüljön az asztalos- és némileg meghonosodjék az esztergályos ipar?

Mi hátráltatja azt, hogy az ipar általában, nálunk elterjedjen? Mert statisztikai tény, hogy nálunk 1000 emberre esik 25 iparos; e tekintetben tehát az egész országban a leges-legutolsó helyet foglaljuk el.

Én, tisztelt uram! nem egy gyermekjátékgyár felállításában, hanem a mindenki által üzhető házi iparnak, általában az iparnak mennél szélesebb körben való elterjedésében látom a boldogulásnak és a népkivándorlás megakadályozásának egyik hathatós eszközét; és nem tekintem az ipariskolákat oly semmit érőknek és proletárizmust terjesztőknek, mint „—s” ur, mert tudom, hogy az ország számos helyén azok igen jól beváltak.

Hogy a közigazdasági állapotaink javulását előmozdító teendők nem csupán ebből állnak, annál mi sem világosabb. De hogy mik ezen teendők, mi ezeknek végrehajtási módja, annak fejtegetése

nem tartozik ide és — kivéve azon teendőket, melyek ismeretem körébe vágnak és melyekről alkalomadtán nézeteimet nem fogom elhallgatni — nem is az én feladatam.

Azt mondja „—s” ur, hogy „az erdőmegszáradás nem napok alatt foly le, tehát nem akkor kellene megmozdulni, mikor a gyertya körmünkre égett.”

Igaza van, hogy napok alatt nem foly le; hanem hetek alatt annyira beállhat, hogy a szél a gyertyát körmünkre égeti, mielőtt megmozdulni időnk volna. Hogy ez az elemi csapás honnan származik: azt hiszem, nem kívánja, hogy itt fejtegessem. Egy ilyen eléggé ismert esetre hívtam fel figyelmét; ezt ajánlottam megtekintésre és erről mondtam, hogy csak a helyszínén szerezhet róla helyes tudomást, mert Moltke ugyan — ha nem is épen otthon — íróasztala mellett verte meg a francziákat; csak hogy ne feledje hogy neki igen pontos értesülései voltak, ő maga pedig katoná volt, még pedig a javából.

— y. —

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Boldog ünnepeket.** A beálló karácsonyi ünnepek alkalmából t. előfizetőink, lapunk olvasói és barátai fogadják legőszintébb jó kívánatainkat!

— **Lapunk jelen száma a karácsonyi ünnepek miatt a szokott időnél 3 nappal előbb jelent meg.**

— **Adakozás a madéfalvi emlék-alap javára.** Gyergyó-Kilyénfalváról Benkő Pál esperesplebános ur a fentnevezett célra 2 frtot küldött. Sepsiszentgyörgyről Várkonyi Endre ur a 700. számú gyűjtőben 2 frtot küldött lapunk kiadóhivatalához. Ezen íven adakoztak: Varró Elek, Deák András, Bernstein Márk, Kiss N., Kupferstich József, Molnár Jenő, Nagy Elek, Beteg Balint, Várkonyi Endre, Fogolyán Kristóf 20—20 krt. Lapunk jelen számában

ki van mutatva	4 frt — kr.
Az eddigi gyűjtés összege	1229 frt 54 kr.
Fűösszeg	1233 frt 54 kr.

azaz: **Egyezerkétszázharminczhárom frt 54 kr.** Fogadják a buzgó gyűjtők és nemes szívű adakozók a szent ügy nevében leghálásabb köszönetünk fejzését.

— **Új törvényhatósági képviselők.** Vármegyénk törvényhatósági bizottsága f. hó 17-én tartott ülésében azon törvényhatósági bizottsági választott tagok helyett, kiknek mandátuma ez év végével lejárt, újnak választását rendelte el és a választás napját f. hó 22. dikére tűzte ki. A választások eredményét a hozzánk beérkezett tudósítások alapján a következőkben közöljük: Csik-Szeredában megválasztott Eröss Elek volt polgármester 5 szavazata ellenében, Csedő István ügyvéd 75 szavazattal Csik-Taploczán Gecző Béla kir. aljárásbíró; Csik-Szent-Miklós Csátó Ferencz 29 szavazata ellenében Kiss Dénes körjegyző 63 szavazattal; Csik-Szépvezén Fejér Sándor szolgabíró; Csik-Szentgyörgyön Gergely Péter körjegyző ellenében Márton Károly nité; Kászony-Feltiz és Jakabfalván Bandi Vazul csiksomlyói főgimn. igazgató és Ambrus József; Kászony-Impérben Bocskor Károly körjegyző; Kászony-Ujfaluiban Csoboth István és Kovácsi Balint; Csik-Szentmárton és Csekefalván Sándor Izsák és Rézseg Lajos; Csik-Szentmihályon Dr. Zakaiás István körvörös.

— **Athelyezések.** Szereday Ferencz m. kir. honvéd hadnagy Brassóba, Mihálik Imre m. kir. tőhadnagy Kézdi-Vásárhelyre, Burján Endre csendőr-hadnagy a helybeli csendőségi szakasz parancsnoka Nagy-Enyedre helyeztetek át. A helybeli csendőségi szakasz parancsnokául pedig Almásy Zsigmond csendőr-tiszthelyettes neveztetet ki.

— **Ifjúsági ünnepély.** A csiksomlyói főgimnázium ifjúságának 1893. január hó 7-én megtartandó tanczmulatsaggal egybekötött ünnepélyére nagyban folynak az előkészületek. A tanári karból megválasztott rendezők, mindent elkövetnek arra nézve, hogy az estélyen a közönség igényei minden irányban ki legyenek elégítve. Meg vagyunk győződve, hogy vármegyénk közönsége az ifjúságnak és a tanári karnak ezen buzgalmit tömeges megjelenésével fogja jutalmazni.

— **Sport.** A helybeli korcsolyázó egyesület a beállott korcsolyázó szezonban megújult erővel kezdette meg működését, az ügyesen berendezett jégpályát a sportkedvelő közönség köréből feltűnő nagyszámban látogatják, hogy gyakorolják a korcsolyázás igazán testedző és élvezetes művészetét.

— **Karácsonyi ajándék.** A helybeli lottógyűjtődében Nagy Gyula idevaló szorgalmas kereskedő a f. hó 21-én történt brünni húzason 4800 koronás ternót csinált. A szerencsés nyerő Fortuna istenasszony párfogása mellett 50 kros betét felében szép karácsonyi ajándékot kapott.

— **Halálozás.** Özv. Tompos Jánosné, szül. Bodó Zsuzsanna f. hó 19-én életének 57-ik, özvegyiségének 14-ik évében Csik-Szentgyörgyön elhalálozott. Temetése f. hó 22-én történt közrészvét mellett. Béke poraira!

— **Műkedvelői előadás.** A csikszentmártoni tanuló ifjuság 1893. január hó 7-én az ottan építendő új iskola költségeinek fedezésére jótékony-célú előadást rendez. Elő fogják adni Szigligeti Edének 3 felvonásos énekes vigjátékát: Liliomfit. Az előadást tánczestély fogja követni, melyhez a zenét a csikszereadi első zenekar szolgáltatja.

— A „Magyar Hirlap” előfizetési felhívását ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Tiszta vér: egészség!

Titkos betegségek, kiütések, sápkór,
(22—0) általános
leverttség, gyöngeség
eltűnnek, ha
a vér tiszta!

Rendszerünk pontos használata
esetén: jótállunk a határozott eredményről!

Tudakozódásokhoz levéljegyet csatolandó.
„Office Sanitas” Paris
30. Faubourg Montmartre.

I R O D A L O M.

Eredeti előfizetési felhívás. A Magyar Hirlap mely rövid idő alatt páratlan népszerűsége tett szert eredeti alakú előfizetési felhívást adott ki. A lap rendes formájában, két oldalán munkásterveit autogrammjait mutatja be, akik csak a nyomtatott betűk formájában szoktak megjelenni a közönség előtt, saját kezük nyomásával mutatkoznak be. A Magyar Hirlap-ra vall ez az ötle. Mindig újat, mindig eredetit nyújtani: ez az elve. A Magyar Hirlap érdekfeszítő regényeket közöl, még pedig könyv alakban a legközelebb Beniczky-Bajza Lenke, a nagy képesű regényírónek Áttiltett virág című regényének közlését kezdi meg. A közönség barátságát és támogatását pedig egy pompás karácsonyi ajándékkal hálálja meg. Az egyik karácsonyi ajándék a nagyátum melynek tartalmát a legkiválóbb magyar írók és művészek gazdagították. Ennek mellékletei; egy gyönyörű olajnyomatú kép: Mascagni Rantzauc című operájának egy részlete (Kunossy Frigyes rajzával). Tárzanaptár az 1893. évre. A Kis Világ, a Magyar Hirlap gyermeklapja olvasói egy kisanyó albumot kapnak ajándékul. E karácsonyi ajándékot melynek bolti ára 1 forint 20 kr., a Magyar Hirlap minden előfizetője megkapja, azok is kik december 20-ig újonnan belépnek. A Magyar Hirlap előfizetési ára egy hónapra 1 forint 20 krajczár, negyedévre 3 forint 50 kr., félévre 7 forint, egész évre 14 forint. A Kis Világ című, hetenkint megjelenő képes gyermeklap (melyet csupán a Magyar Hirlap előfizetői rendelhetnek meg) negyedévre 50 krajczár, félévre 1 forint, egész évre 2 forint. A Magyar Hirlap szerkesztősége, kiadóhivatala és nyomdája a József körút 47. szám alatt lévő palotában van.

„Magyar Ifjuság” E közkeveltségű lapot, melyet a serdültebb ifjuság részére Tábori Róbert és Zempléni P. Gyula szerkesztenek, a közoktatásminiszterium is ajánlotta az iskolák figyelmébe. Most fejezi be tízedik évfolyamát és hetenkint egyszer két ivnyi terjedelemben jelenik meg. A legjelöltebb ifjúsági elbeszéléseket, rajzokat, tudományos cikkeket és ifjúsági cikket közöli számos kiténő illusztrációval. — Egyetlen családban sem szabadna e lapnak hiányoznia. A tizenlehetik évfolyam első számára, mely karácsonykor lát napvilágot különösen felhívjuk olvasóink figyelmét. Melegen ajánljuk ezt a kiténő ifjúsági lapot olvasóink figyelmébe. Előfizetési ára negyedévre 1 ft 50 kr., félévre 3 frt, egészévre 6 frt. Mutatvány számokat ingyen és bérmentve küld a kiadó-hivatal Budapest, IV., Gizella-tér 1. sz.

A Divat Salon évről-évre nagyobb olvasóközönséget hódít magának, a mi, tekintve fényes elegáns kiállítását, érdekes tartalmát, nagyon természetes is. Egyik legfőbb érdeme, hogy divatképei nem furcsaságok, a minőket megszoktat csodálni, de nem utánozni, hanem a jó ízlésnek s elegáncziának olyan közvetlen rajzai, a minőket örömmel utánozhat minden csinos nő. Szabásvéi s érthető, terjedelmes magyarázatai pedig azt is lehetővé teszik, hogy hölgyeink akár saját maguk is elkészíthessék mindazt, a mit mint érdekes újdonságot s szép divatlap bemutat. Köt ivnyi válogatott irodalmi közleményeket közöl a lap szépirodalmi része, költeményeket, elbeszéléseket, regényt, jelles tollak termékeit. Szerkesztői; Fanghné Gyujtó Izebella és Szabóné Nógáll Janka, kik nem csak arra törekednek, hogy eddigi szerzett híveiket megtartsák, hanem az új évben újakat is akarnak hódítani. Mi a magunk részéről szívesen ajánljuk minden olvasónak e fényes elegáns kiállítású lapot. Nem csak mint a legszebb, ha nem mint legelőszobbat is ajánljuk, előfizetési ára egészévre csak 12 korona (6 forint). Mutatványszámokat ingyen küld a Divat Salon kiadó-hivatala (Budapest, IV., Gizella-tér 1), hova az előfizetési pénzek is intézendők.

„Az Athanasium Közl. Lexikona” E jeles vállalatból most kaptuk a 29. és 30. füzeteket, melyek beltartalom és kiállítás tekintetében teljesen méltók az eddigiekhez. A 29-ik füzet az Ör-tó és Perzephone közötti szöveget tárgyalja s 2 mellékletet tartalmaz. Egyik Magyarország földtani térképe, a másik; a genealogikus nyelvörzések táblázata. A 30-ik füzet a „P” betű anyagát tartalmazza Persepolitól Prevoztig. Kiváló díszes ezen füzet egyik kép melléklete, melyen tizenkét színből régi viseletek vannak bemutatva. A Kézi Lexicon kapható és megrendelhető Györgyjakab Márton könyvkereskedésében.

„A Magyar Génusz“ Egyike a legszebb képes újságoknak, mely úgy tartalom, mint kiállítás tekintetében majdnem páratlanul áll a magyar irodalomban. A Magyar Génusz a jövő év kezdetén második év folyamába lép s így most már szép multra hivatkozhatik. Vagy nem szép mulat-e az, ha elmondhatjuk, hogy egy év alatt több mint 1000 képet hozott művészi kivitelben s alig van az egész hazában egyetlen író, ki az egy év alatt ne dolgozott volna a „Magyar Génuszba“. Karácsonyra nagyszerű meglepetéssel fog kedveskedni olvasóinak s ezt már újon belépő előfizetőknek is megküldi. A „Magyar Génusz“ előfizetési ára egészévre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest VI. Aradi u. 8 sz.

„Az Élet“ E folyóirat, mely a Vikár Béla és Sármay József szerkesztésében jelenik meg a legmodernebb és a legolcsóbb magyar review, melynek előkelő magas színvonalát elismeri a közönség, mint az e tekintetben hivatott sajtó. Előfizetési ára: egészévre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest Árpád utca 5. sz.

A Pesti Hírlap ma kétségtelenül a legerjedtebb lap hazánkban s ez annál örvendetesebb, mert egyuttal bizonyosága annak, hogy az igazi szabadelvűség és demokráta gondolkodás immár ellenállhatatlan és legyőzhetetlen ebben az országban. A Pesti Hírlapot, a demokratikus iránynak hazánkban egyik legméltóbb képviselőjét 50.000 példányban kell napoként kinyomtatni; ez oly siker, melyhez minden művelt magyar ember hazafiás örömmel kívánhat szerencsét. Egyik fő vonzóerejét teszik a lapnak az előfizetők részére nyújtott renkívüli kedvezmények. Így aki most, ha csak egy óra is előfizet 1 frt 20 kr-ával, ajándékul kapja — bérmentes megküldés mellett — a Pesti Hírlap nagy képes naptárát 1893. évre, mely maga megér 1 frtot. Másik kedvezmény: a kéthetenként adott zeneműmelléletek. Ily körülmények közt melegen ajánljuk magunk részéről is a Pesti Hírlapot a magyar olvasó közönség figyelmébe. Az előfizetési díjak (negyedévre 3 frt 50 kr, 2 óra 2 frt 40 kr, egy óra 1 frt 20 kr.) a Pesti Hírlap kiadóhivatalába (Budapest, Nádor-utca 7. sz.) küldendők, ahonnan mutatványszámokat is lehet kérni.

A kis lutri húzása

Brünn, 1892. december 21.
7. 10. 40. 1. 16.

A „PALLAS NAGY LEXICON“

mintakötetét bárki megtekintheti könyvkereskedésben, hol előfizetések is elfogadtnak.

Kapható nálam a Geerling-féle **VALÓDI TYUKSZEMIRTŐ**, mely 8 nap alatt minden fájdalom nélkül gyógyít. Ára 50 kr.

Tisztelettel
Györgyjakab Márton,
könyvkereskedő.

368. számv. h. .
1892.

Arverési hirdetmény.

Alattirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. járásbíróóság 1892—3816. p. számú végzése által Werker Mihály budapesti ügyvéd által képviselt Rozenzweig Samuel javára Mihály József szentdomokosi lakos ellen 56 frt 53 kr s jár. erejeig foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 307 frt 70 kr-ra becsült bolti divatáru-czikkék (kelmék) rozs és zabból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a csikszeredai kir. járásbíróóság 3816—1892. számú végzése folytán 56 frt 53 kr tőkekövetelés, ennek 1892. évi január hó 21-ik napjától járó 6% kamatai és eddig bíróság már megállapított költségek erejeig Cs.-Szentdomokos községben végrehajtást szenvedő lakásán leendő eszközzésére 1893. január hó 5-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül tüzetik ki és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Kelt Csik-Szeredán, 1892. decz. hó 22-én
Szóllóssy Ferencz
bir. végrehajtó.

EPILEPSIA

(22—52) (ESKÓR)

viisszaesés nélkül gyógyítható.

A tudomány eme csodás sikere ezer és ezer alkalommal bebizonyult.

Bővebb értesítést ad postabélyeg be-
küldése mellett

„Office Sanitas“ Paris
30, Faubourg Montmartre.

MEGJELENT

A női szépség művészetének tankönyve, készült D. D. grófnő hátrahagyott jegyzete nyomán, kapható kizárólagosan a „Magyar Nők Lapja“ kiadóhivatalában füzve 80 kr, keménykötésben 1 frt 20 kr-ért.

Biztos utasítást ad a szépségség fentartásáról, az arcz, kéz, termet szépítéséről, szóval az

ÖRÖK SZÉPSÉG
TANKÖNYVE.

Mindazoknak, kik a „Magyar Nők Lapja“-ra előfizetnek, 20 kr csomagolási és szállítási díjat mellékelnek, ingyen küldetik „A női szépség“ című tankönyv.

A „Magyar Nők Lapja“-nak előfizetési Ára a „Lugas“ című gyermeklappal, a „Tükör előtt“ című divatlappal és regénymelléklettel együtt

egész évre 6 frt —
fél évre 3 " —
negyed évre 1 " 50

Mutatványszámokat ingyen küld a kiadóhivatal,
Budapest, Kishid-utca.

6-12
Iszik orosz théat?
Schnitzer Mór
thea nagykereskedése
Budapest, váczi-körut 9. sz.
ajánl legujabb termései orosz théat:
Családi thea, erős 1/2 kiló 2 frt.
Moszkvai Karaván thea 1/2 kiló 3 " "
Császár keverék 1/2 kiló 3 " "
Igen finom 1/2 kiló 4 " "
Mindennemű chinai thea 1/2 kilónként 1 frt
50 krtól fölfelé a legfinomabb fajtaig.
Jamajka rum 1 liter á 1 frt 10 kr, 1 frt
50 kr, 2 frt, 3 frt, pintes üveggel 1 frt
50 krtól fölfelé.
Braziliai rum pintes üveggel 1 frt 15 kr.
Thea-sütemény legfinomabb különként 1 frt
50 krtól fölfelé.
Kérem a címre figyelni:
SCHNITZER MÓR
thea nagykereskedése
Budapest, váczi-körut 9. szám.

Mutatvány számokat ingyen és bérmentesen.

Magyarország
legolcsóbb és legdíszesebb képes hetilapja

KÉPES CSALÁDI LAPOK

1893-ik év január hó 1-én
TIZENÖTÖDIK ÉVFOLYAMÁBA LÉP

a magyar művelt, de különösen a magyar női művelt olvasó közönségnek legkedvesebb lapja.

A „Képes Családi Lapok“ a magyar szépirodalmi lapok között legjobban el van terjedve. A „Képes Családi Lapok“ most lépett a 15-ik évfolyamába, mi eléggé bizonyítja, mennyire megnyerte e lap a magyar művelt közönség tetszését.

A „Képes Családi Lapok“ szellemi részét, a magyar irodalom legelső írói nyújtják. A szerkesztőség dr. Murányi Armin, dr. Tolnai Lajos és dr. Várady Antal kezében van, a kik sem fáradságot, sem költséget nem kimélnék, hogy a lap szelleme a művelt olvasók legmagasabb igényeit is kielégítse.

A „Képes Családi Lapok“ munkatársai sorában vannak a többi között: Jokai, Mikszáth, Dalmaty, Temérdek, Lauka, Tölgyessy, dr. Murányi Ernő, Csorba Á., Pósa, Rudnyánszky, Beniczky, Bajza Jenke, Büttner Lina, Nagyváradly Mira, Kövér Ilma, V. Gaál Karolina, Harmath Lajza, Hevesiné Sigor Margit, stb., stb. hírneves íróink és írónőink.

A „Képes Családi Lapok“ minden számában legkiválóbb művészek rajzai és képei után kitünő illusztrációkat ad.

A „Képes Családi Lapok“ minden számához legjobb íróinktól egy regény teljes nyomtatott ívét kapják az olvasók díjtalanul s így egy év alatt 5-6 regény birtokába jutnak, melyekhez mindig díszes boríték is járul.

A „Képes Családi Lapok“ minden számában ingyenesen összeállított sakkrejtvények, apróságok és irodalmi ismertetéseket talál az olvasó; — s a lap előfizetőinek postájában a legszellemesebb társalgás folyik az előfizetők között, végül:

A „Képes Családi Lapok“ minden két hétben külön divat-mellékletet ad, a mely a női közönségnek minden más divat lapot teljesen nélkülözhetővé tesz.

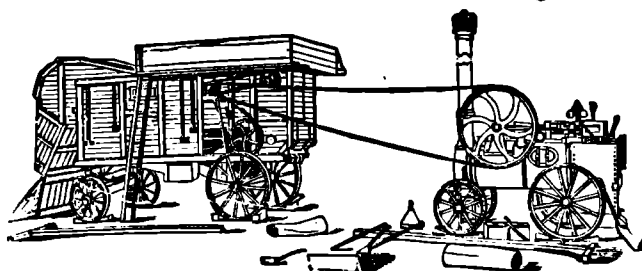
A „Képes Családi Lapok“ előfizetése egy évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr, a ki az egész évi előfizetési díjához 80 krt küld, 4 regényt, a ki félévi előfizetéséhez 40 krt küld, 2 regényt s a ki negyedévi előfizetéséhez 20 krt küld, 1 regényt kap bérmentve jutalmul.

Előfizetéseket az év bármely napjától elfogad és levelező lapon óhajításra mutatvány számokat bárkinek díjtalanul küld

A „Képes Családi Lapok“ kiadóhivatala
Budapest, Nagykorona-utca 20 sz.

Szeeskavágókat 2, 3 és 4 késsel, **répavágókat, darálókat** és **örlőmalmokat** 2 lóerejű járgányhajtásra szítá szerkezettel 180 frt, nagyobb 290 frt. **Rétgyanuk, lánc- és rézsutboronák**, Vidacs Gubicz és Simonfi **kerülő-ekék** 10 frttól 18 frtig; kézi és lóhuzató

szórvá
és
sorvető-
gépek,

kaszáló-,
arató-
és
cséplő-
gépek,

trieurök és baker-rosták, lokomobilok szalma, fa, szén és fűrészpör tüzelésre. **Gätter** (Rács) és **kőfűrészek** és bármilyen itt fel nem sorolt gazdasági és ipari gépeket ajánl a legolcsóbb fizetési feltételek mellett

8-10

RIEMER EDE
Első székely gépraktára Sz.-Udvarhelyt.

Melléklet a „CSIKI LAPOK” karácsonyi számához.

REVANCHE.

— Elbeszélés. —

Ira: Kritea Klára.

— Én üdvösségem, szeretett drága Mariskám! Mielőtt téled messze távoznám, még egyszer hallani akarom ajkaidról azon szót, mely mennyországgá varázsolja előttem a földi életet! Oh mond hát még egyszer egyetlen boldogságom, hogy szeretsz engem; hogy egyedül csak engemet szeretsz és kivülem senkit, senkit!

— Szeretlek édes kedves Lajosom! Egyedül csak téged szeretlek! — szól a szép leány a csinos szöke ifju keblére hajtva fekete göndör fűrös fejcskáját.

Az ifju szorosán ölelé magához a karesu alakot; forró ajkai ennek ajkaira tapadtak; szíve hevesen dobogott.

Sokáig tartá átölelve a gyönyörű teremtést.

Szép holdfényes őszi este volt. A csillagok delejes fényben ragyogtak; harmat csillogott a virágok kelyhein, melyeknek édes balsamos illatja szétáradt az üde levegőben; az esti szellő lágyan sutogott a fák ágai között, mintha ő is szerelméről biztosítaná ezeket.

A tele hold ezüst hálójával vonta be a szerelmeseket.

— Hü leszes-e hozzám angyalom? — kérde az ifju mély érzelmtől remegő hangon.

— Hü leszek a sirig! Esküszöm!

Az ezüst háló szétoszlott; a hold felhők mögé rejté magát, mintha megrettent volna az eskütől, melyet a szép leány ajkai ejtének ki az Isten szabad ege alatt.

— Oh egyetlen szerelmem, miért nem maradhatok mindig közeledben?! De sajnos válnom kell tőled, hogy tanulmányaimat folytathassam, hogy majd magamnak állást szerezve, téged drága kis feleségemé tegyelek! Isten veled szeretett Mariskám, gyönyörűségem!

— Isten veled kedves drága Lajosom!

Még egy hosszú ölelés, még egy forró édes csók s a szerelmesek elváltak.

II.

A székelyföldi fürdő helyek között szinte legszebbnek mondható Borszék. E kies fekvésű, sűrű fenyvesektől környezett kedves fürdő helyen találjuk Mariskát, ki anyjával, özv. Bölényi Jánosnéval a fürdőévad beálltával ide rándult a közeli faluból.

Szinte egy éve mult annak, hogy Lajosnak a kertben a hold fényénél sirig tartó hűséget esküdt.

Az esküt könnyen kimondja az ajak, de nem oly könnyű ám azt megtartani. Kivált Mariskának, kit egy körül rajongtak az udvarlók, mint méhek a virágot.

És ez nem is lehetett másképp, hisz szépsége oly általános feltűnést keltett, hogy még a nők is, habár nem szívesen, őt ismerték el a „fürdő szép”-eknek.

Udvarlói közt volt egy magas termetű szép barna férfi: Cserni Aladár, ki gazdag földbirtokos hírében állott. Ezt Mariska nagyon kitűntette a többiek fölött. Aztán ezek lassankint elvonultak a szép leány csábköréből, átengedve a tért a kitűntetettnek.

Cserni Aladár a mamának is nagyon megnyerte tetszését, (melyik mamának nem tetszenék egy gazdag párthié?) nyájasan társalgott vele s meghívta őt, hogy legyen házuinak gyakori vendége.

Cserni a szíves meghívás folytán majdnem mindennapos lett a háznál. Mariskát a sétákra elkísérte, a mulatságokban vele táncolt, szóval úgy viselte magát irányában, mintha jegyese lett volna.

Bizony sok irigye támadt Mariskának az eladó lányok és ezeknek mamái között. De hát ez nem is volt csoda, mert nem minden bokorban terem olyan férjnek való, hogy gazdagsága mellett még szép, csinos és fiatal is legyen.

III.

A borszéki fürdő helyen nagy ünnepélylyel szokták megülni első magyar királyunk: szent István napját. Este fényes bált rendeznek, melyre sok vendég érkezik a közeli falvakból is, mert

a „szent István bál”-on a ki csak teheti, nem mulasztja el megjelenni.

Kedves olvasómat most a fényesen kivilágított táncterembe vezetem, a hol hullámszik a díszes közönség.

Mariskát is ott láthatni. A Cserni Aladár karján lebeg, mint egy rózsaszín felhőben burkolt tündér. Ép a francia négyesre sorakoznak.

Mariska is lovagjával a tánczó párok közé vegyül, de tekintete találkozik a terem egyik szögletében álló szöke ifju tekintetével. Ez mióta a terembe lépett, folyton szemével kíséri a gyönyörű leányt, kinek szépségét még emeli a fényes bálitól. Mariska másfelé fordítja szemét. Szinte csodálni lehet, hogy nem gyulad ki arca, az a márványfehér arc a forró pillantásoktól, melyeket az ifju szemei feléje lövelnek.

Gondolom, ráismertek kedves olvasóim a szöke ifjuban Lajosra, ki oly hő szerelemmel szívében vett búcsút Mariskától a mult őszen.

Mezey Lajos szegény árva fiu levén, nagybátyja költségén tanult. Ki — bár neki is voltak gyermekei — nem sajnálta pénzt áldozni a jóra menendő fiu jövőjéért.

Lajos a szünidőket nagybátyja házában töltötte, azon faluban, hol Mariskáké laktak.

S most, hogy szíve bálványa a borszéki fürdőn időzött, engedelmet kért nagybátyjától, hogy Borszékra rándulhasson, részt veendő a „szent István bál”-ban.

Az engedélyt megkapva, nem tudatta Mariskát jöttéről, meg akarta lepni őt a táncszertélyen.

Minthogy a terembe léptekor már Mariska Cserni karján volt, sorakozandó a négyesre, tehát nem közelített hozzá, megvárta, míg ezt eltáncolják. Négyes után nyomban csárdást huztak a zenészek, Mariska ezt is végig járta Csernival.

Midőn a csárdásnak is vége volt, Lajos Mariskához lépett s meghajta magát előtte, szolt: — Szabad remélnem nagysád, hogy a második francia négyest velem fogja táncolni?

A szép leány arczán legkisebb felindulás sem volt észkelhető, a lehető legfagyosabb hangon viszonzá:

— Már foglalkozva vagyok, im itt tánczosom.

— Tehát a második négyesre is ezen urral van foglalkozva? — mondá Lajos, alig fékezhetve felháborodását.

Aztán elhagyá a tánctermet.

Mariska nem törődött vele, jól mulatott kivilágos-kivirradtig.

Következő reggelen ily tartalmu levelet kapott:

„Drága Mariskám!

Kihült-e valóban szerelmed irántam, vagy csak színlelt volt tegnap esti hidegséged, hogy avatatlanok ne sejtessék boldog titkunkat? Oh ragadd ki e kínzó kételyből minél előbb a te forrón szerető hü Lajosodat.”

Mariska erre így válaszolt:

„Tisztelt uram!

A mi egykor köztünk történt, az csak játék volt. Feledjen el ön engem; én már nem vagyok szabad.

B. Mariska.”

IV.

Hat év tűnt el a mulandóság tengerében.

Mariska felett ez évek nem vonultak el nyomtalanul, szép arca nagyon megváltozott. Nem is csoda, hisz ez idő reá nézve a csalódások láncolata volt.

Vannak nők, kiknek arczuk az ifjuság üdősége nélkül is kedves és vonzó. Az ilyeneknek a lélek nemessége ül arczukon, a szív jósága sugárzik szemeikből.

Mariska nem birva e benső szép tulajdonokkal, a csalódások miatti bánat s az évek folytán elvesztette szépsége varázshatalmát.

Midőn eldobott magától egy szerető hü szívet, ezt nem azért tette, mintha Cserni iránt nemesebb és melegebb érzelmekkel birt volna, hanem számításból: Lajosnak állása még nem volt, Cserni pedig gazdag ember hírében állott.

Pedig Cserninek birtoka a holdban volt.

Szerette a bort s kártyát; levén ez utóbbi jövedelem forrása. Udvarolt Mariskának, mert

szép leány volt s mert a mama jó izletes pecsenyékkel traktálta. Ha gazdag hozományt remélhetett volna, talán nőül is veszi Mariskát; így azonban a fürdőévad eltelte után semmi életjelt nem adott magáról.

Mariska az első csalódás után nem hagyott fel a reménnyel egy gazdag férjre szert tehetni. Minden nyarat fürdőn töltött anyjával és mindig újabb csalódás érte.

Most egy rémkép üldözi őt, mely borzalommal tölti el egész valóját. Ha éjjelenként kísértet jelenék meg, az nem okozhatna nagyobb borzalmat az embernek, mint az a kép, mely a jövőből tekint az üres szívé, hiu leány felé.

Önmagát látja, mint vén leányt öszfűrtökkel, beesett arcczal, melyen az az őszi szín terül el, mint a tövén hervadt virágé. Látja azoknak gunyos mosolyát, kik egykor irigyei valának.

Leánynak maradni, gunytárgyává válni az ismerősöknek, ez borzasztó, ez elviselhetlen!

Neki minden áron férjhez kell mennie!

De kihez? .

Itt megakad a gondolat fonala.

Egy napon megjött a felelet e nehéz kérdésre.

Anyja valami ruhaszövetet vásárolt neki, mely njságpapírba volt csomagolva. A mint felbontá ezt, szemébe ötlött egy név. Azonnal elolvasott néhány sort, mely azt tartalmazta, hogy Mezey Lajos D. n ügyvédi irodát nyitott.

Lajos tehát, a ki őt egész lelkéből szerette, czélt ért!

Hirtelen egy eszme villant agyában; arca felderült.

Azonnal tollat ragadott és a következőket írta:

„Édes Lajos!

Évek óta, mióta ön a borszéki fürdő helyet elhagyta, kutatom hollétét; végre megszánt a gondviselés és tudomásomra juttatá ezt. Így már felvilágosíthatom önt arról, hogy azon elutasító sorokat, melyek miatt ön úgy elrejtőzött előlem merő tréfából írtam, próbára akarván tenni szerelmét. Hej de megbűnhődtem ostoba könnyelműségemért! . Pedig lássa anyai éven át hü maradtam önhöz, számos kérimet kikosarazva, mert szerelem nélkül férjhez menni nem fogok, szeretni pedig mást nem tudok, csak önt. csak téged forrón szeretett Lajosom!

Ha a te szívedben is él még a szerelem érzete, úgy jöjj mi előbb, hogy engeszteljen ki a multért a téged epedve váró hü Mariskád.”

Elküldte e sorokat s nem sokára megérkezett Lajos.

Mariska örömtől dobogó szível fogadta a szép deli ifjut.

Örült volna ő jöttének még akkor is, ha Lajos nem lett volna oly szép, oly deli, mert mentőjét látta benne, azt, a ki megmentendi őt a vén leányság szégyenétől.

— Köszöm drága Lajosom, hogy megbocsátottál nekem. Oh az a ki szeretői tud, az meg is tud bocsátani!

Igy szolt Mariska, karjaival gyöngéden átfonva a férfi nyakát.

— Igazad van Mariskám — mondá Lajos — a ki szeret és boldog, az meg tud bocsátani! Én szeretlek és oly boldog vagyok, hogy boldogságomban szeretném az egész világot keblemre ölelni! Ezzel átölelve Mariskát, csókot nyomot ajkaira, melyet Mariska melegen viszonzott.

A kiengesztelődés megtörtévé, ketten karöltve végig mérték az utcát. Mariskának jött kedve Lajossal egy kis sétát tenni. Meg akarta mutatni az ismerősöknek, hogy csak azért sem fog pártában maradni, mert itt van jegyese, a kire várakoznia kellett, míg czélt ért.

Diadalmas tekintettel viszonzá az ismerősök köszöntését, ezt gondolván magában

— Nem lesz már ok reá, hogy gunyosan mosolyogjatok felettem, mert férjhez fogok menni.

De csüggedni kezdett, mert Lajos nem említett semmit arról, hogy mikor szándékozik őt otlárhoz vezetni.

Azokban csüggedése csak hamar örömré változott, minthogy Lajos búcsúvétel alkalmával ezt mondá neki:

— Édes Mariskám! Nem sokára megtartandjuk a lakodalmat.

V.

Pár hét múlva a Lajos eltávazása után Mariska a postáról csomagot kapott, mely Lajostól jött.

Lázás izgatottsággal bontá fel s örömeiben majdnem felsikoltott a gyönyörű ruha láttára, melyet a csomag tartalmazott. Halvány rózsaszín illuzionból készült ez, hason színű atlasz diszszel. A ruha mellé volt helyezve egy rózsabimbókból összeállított, olyan alakú csokor, a melyent fejdíszül szoktak használni.

Mariska beszólítván anyját a mellék szobába s az ágyára kitett ruhára mutatva, elragadtatva mondá:

— Nézd mama mily gyönyörű ruha! Lajos küldi ezt, bizonyára azért, hogy mennyegzőnk előtti napon ebben fogadjam őt.

Az után kezébe vevé a csomaghoz mellékelt levelet, hangosan olvasá:

„Kedves Mariskám!

Élénken van emlékemben: mily szép voltál te rózsaszín ruhában, ez előtt hat évvel a Bor széken tartott „szent István bál“-on. Ohajtanám, hogy menyegzőnk napján is hasonló ruhában láthatnák. Azért remélem, nem fogod visszaütasítani azon szép kérésemet, miszerint részeltess azon kegyben, hogy a menyegző napján viseld a mellékelt öltözéket, mint nyoszolyó leány.

Szerett menyasszonyom, Réthy Irén nevében is kérlek erre.

Még nincs elhatározva, hogy mikor tartjuk meg a menyegzőt. Majd ha meghívónkat kapod, akkor tudni fogod ezt.

Szívesen üdvözlök az, a ki a földön legboldogabb:

Lajos.”

Mariska szemei előtt összefutottak a sorok. Az iszonyu meglepetéstől darabig nem jött szó ajkaira.

Először úgy érezte magát, mintha forró vízzel arczul öntötték volna. Az után megjelent újra előtte az a borzalmas rémkép, melytől bizton hitte, hogy megszabadul; újra látta magát ősz fűrtökkel hervadt arccal, kigunyolva, kinevetve, mint csunya vén leányt.

— Hát a nyomorult ily csuffá tett engem! tört ki végre dühtől reszkető ajakkal s a levele darabokra tépte. Azután felugrott és a szép rózsaszínű öltözéket a földre rántva, lábaival szét akarta taposni. Anyja azonban gyorsan felkapta a földről a ruhát s így szólt a dühöngő leányhoz:

— Ne tedd tönkre ez öltözéket, hadd küldjem vissza annak a hitvány embernek. Azért ne essél kétségbe leányom, nem ebből az egy emberből áll a világ.

Azután a ruhát magával vevé a mellék szobába, tollat vett kezébe s gyorsan e néhány sort veté papírra:

„Őn egy hitvány ember, a ki nem átálja gunyt üzni egy ártatlan leány érzelmeiből! Ezt én, az anya mondom önnek.”

Nevét nem írta alá. A ruhához mellékelé e sorokat s becsomagolva azt, visszaekszpediálta a küldőnek.

Mintán Mariska kidühöngte magát, gondolkozni kezdett, hogy mit tevé legyen: miként torolja vissza e borzasztó sértést és miként szabaduljon meg a pártától.

Napokig gondolkozott e fölött, de sem az előbbire nem talált egy jó eszmét, sem az utóbbira egy mentő szalmaszálat.

Végül egy sötét elhatározás érelődött meg agyában:

— Megmérgezem magamat — gondolá — így legalább egy csapással két legyet ütök. Lajoson boszút állok, mert értésem adom, hogy gyászson tettemnek okozója ő. Hadd legyen megkeserítve boldogsága; hadd gyötörje az önvád a míg él. És megszabadulok a vén leányság szégyenéből. . .

A sértő sorokra Lajostól a Mariska mamája egy levelezőlapot kapott, a melyen ez volt írva

„R e v a n c h e!”

A mama megmutatta ezt Mariskának és a leány ebből mindent megértett.

Hogy érzékeny szívű olvasóimat megnyugtassam, sietek tudomásukra hozni, hogy Mariska nem vitte keresztül sötét elhatározását, mert nagyon nehéznek találta megvalni az élettől. Lassankint beletörődött e kudarcba is és új hódítási terveket kezdett szőni.

A másik részről is nyugodtak lehetnek kedves olvasóim, mert nem lett belőle vén leány. Egy nagynénjétől örökölt néhány ezer forintot, minél fogva akadt vállalkozó egy kopasz fejű, potrohos állatorvos személyében, a ki megszabadítá őt a pártától.

Titkári jelentés.

(Felolvasatott a csik-somlyói jótékonycélu nőegyesület t. hó 18-án tartott közgyűlésén.)

Tisztelt közgyűlés!

Szokásossá válván közgyűlések alkalmával az időközben felmerült mozzanatokról beszámolni, midőn e szokás megtaposott útján haladva, rövid visszapillantást vetek a két legutóbbi közgyűlés időközében, vagyis 1891. augusztus 24 től 1892. december 18-áig letűnt egyesületi élet szerény és csendes mozgalmaira: el nem mulasztatom hangoztatni, hogy e mai összejövetel egyszersmind az egyesület 10 éves életének határköve. Mit tettünk a 10 év alatt? Bizonyos estékén mulattunk és csevegtünk, tapsoltunk és szerepeltünk azért, hogy letörölhessük az inségnek ha nem is könnyzáporát, de legalább könnycseppjeit. S ez nemes és vonzó, szép és méltó jelenség. Ez a humanizmus igaz szülötte. Így tesznek mindenütt hova a kereszténység talaján felvirágozott műveltség elhatott, Afrika déli csucsaitól a szibériai városokig. Hány nyájas este mosolyog felénk ama tíz év éjjeléből! Többen vannak az itt megjelentek között, kik gondosan őrzik egy egy kedves emlékét azon fillérestélyeknek és mulató összejöveteleknek melyekben tetszésaj kísérte közben talán éppen szerepívői tisztet viseltek valamely nemes ügy javára. S ezért nem lesz érdektelen az a pár percznyi visszaemlékezés, melyet e jelentés keretébe illeszték.

Egyesületünk 1882. márczius 25-én alakult meg 35 taggal s ugyanazon év októberének 10-én végleg szervezkedett, miután a minisztériumtól megerősített alabszabály az egyesületnek biztosította a jogos működhetést.

Czélja lévén: „Elemi csapások, inség, nyomorúság által sújtottak, munkaképtelen beteges házi szegények segélyezésre, szegény tanulók gyámoltása, s a magyar szent korona országai vöröskereszt-egylete által kitűzött czélnek is lehető előmozdítása,“ — ennek eredményes munkálásában minden lehető megtett, a mi csak kedvezőnek épen nem mondható helyi viszonyai között lehetséges volt.

Ugyanis, a mint ismeretes, Csik-Somlyó régebben s még az egyesület fennállásának első éveiben is Csikmegye társadalmi életének gőczpontja volt; de midőn a megye székhelyül Csik-Szereda szemeltetett ki, s a hivatalok oda tették át helyiségeiket, Csik-Somlyó társadalmi élete nagyon lecsendesült. Ma már csak a főgimnázium és a kántori tanító képezde tanári családjai, továbbá a lakóul visszamaradt egy két uri család tagjai teszik a helység értelmiségét. Ily csekély alapon egyesületi életet fenntartani nehéz feladat, a siker nem áll mindig kellő arányban az egyes vezetőktől kifejtett ügybuzgalommal, — ámde a csik-somlyói jótékony nőegyesület működését, főbb vezetőinek lakadhatlan buzgalma, s tagjainak összetartó érzete következtében figyelemre méltó eredmény kíséri.

Csekély tagsági évdíjak (tejenkint 1 frt.) tánczvizsgák, szinelőadások, fillérestélyek szűkös jövedelmei képezik ama forrásokat, melyekből az egyesület az irgalom-fillérekert meríti. S ez irgalom-fillérekéből a választmány különböző alkalmakkor a tűz- és vízkárosultak javára összesen 108 forintot nyújtott; segélyre szorult egyeseknek nyomorát 103 forinttal enyhítette; a somlyói olvasókört 48 frttal, a vöröskereszt-egylet czéljait 20 frttal támogatta; szolgálta a hazafias célokat is a mennyiben az Erdélyrészi Magyar Közművelődési

Egyesületnek törekvéseiből 100 frtos alapítványjal járult, a madéfalvi veszedelem vértanuinak emlékére fölállítandó szobor javára 24 forintot jutatott; ezenkívül a csik-somlyói főgimnázium ifjusága zászlójára mintegy 70 forintnyi alapot teremtett.

Ha hálaérzet kíséri az egyesületnek működését mindazok részéről, kik eddigi szíves, bár a jövedelemhez mérten szerény, adományokban részesültek: fölismerés illeti az egyesület két vezér-egyéniségét, Adorján Imréné elnököt és Pál Gáborné jegyzőt, kik az egyesület egész életén át, a szervezkedéstől kezdve maig a tagok föltétlen bizalma révén nevezett tisztöket viselve, a jótékony czélú mozgalmaknak leghatásosabb intézői voltak. Társadalmi tekintélyüknél, hazafias érzelmiüknél, s általán emelkedett gondolkodásuknál fogva valamint eddig vezető szerepet töltöttek be, úgy bivatva vannak ezután is az egyesületi élet legfőbb mozgatóiként működni. Kivülök ügybuzgalmukért még elismerést érdemelnek: Özv. Bocskor Mihályné, Fodor Ignáczné (néhai), Pál Istvánné, Glósz Miksáné (néhai), Jakab Antalné, továbbá Múricz Gyula (néhai), Adorján Imre, Glósz Miksa, Pál Gábor gimnáziumi tanárok és Miklósi József törvényszéki bír.

Ezek után rátérek a leközlebbi mozzanatokra. 1891. augusztus 24-én, a legutóbbi közgyűlés alkalmával ismét Adorján Imréné és Pál Gáborné úrnöket helyezte a közbizalom az elnöki és jegyzői székre, s melléjük alelnökké Glósz Miksa tanár, pénztárossá Jakab Antalné úrnő, aljegyzővé Fülöp Árpád tanár választottak.

A sikeres tovább működést utóbbi időkben leginkább gátolta az a körülmény, hogy kellő helyiség nem állott az egyesület rendelkezésére. E bajon segített Főtisz. Bándi Vazul a gimnáziumnak új igazgatója, kinek közbenjárására a tanhatóság megengedte, hogy a 'nőegylet a gimnázium rajztermében összejöveteleket, estélyeket tarthasson; azért az 1891. évi december 11-iki választmányi ülés az ügybuzgó igazgatónak jegyzökönyvi köszönetet szavazott.

Az 1892. júniusában lezajlott s a koronázás, és kiegyezés 25-ik év fordulóját ünneplő nemzeti mozgalomból melyhez Emke közgyűlése is fűződött egyesületünk is kivette az őt megillető parányi, de tisztos részt. A hazai kiválóbb nőegyletek hódolatuk kifejezéséül Albumot nyújtottak át a Főlséges uralkodó párnak; e hódolók közé sorakozott a mi egyesületünk is, s az album költségeihez 13 frttal járult. Az Emke egyesületünket mint egyik alapító tagját meghíván a Budapesten június 7-én tartott közgyűlésére, a képviselő tisztét Pál Gáborné úrnőlyg volt kegyes betölténi, egyúttal ez alkalmából a nőegyesületnek emlékül egy pecsét nyomót hozván ily felirattal: „Csik-Somlyói jótékony nőegyesület.“ A június 20-án összeült választmány egyesületünk tekintélyének figyelemre méltó emelkedését látta e képviseltetésben, s Pál Gáborné ő nagysága iránt haláját és elismerését jegyzökönyvben fejezte ki. A fillérestélyek közül azok érdemelnek különösebb említést, melyek a gimnáziumi zászlóalap s a madéfalvi szobor javára rendeztetek. Ez utóbbi, igen szépen sikerült estély főrendezője Glósz Miksáné vala, ki sajnos egyesületünk s kis társadalmunk nagy kárára a nyár folyamán elhalálozott. Szeretetre méltó, s első tekintetre is mindenkit megnyerő tulajdonai felejtethetlenné teszik őt azok előtt kik vele társadalmi érintkezésben és összeköttetésben voltak, s felejtethetlenné teszi őt egyesületünkben az a készsége, melylyel a közös ügyhez mindig csatlakozott.

Legyen nyugalma édes, s adja a szerencse és a sokra mehető összetartás, hogy a csik-somlyói jótékony nőegyesület 10 éves élete után ne részesüljön buzgó tagjai sorsában, hanem működésük szakadatlanul mindaddig, míg a közművelődés monumentális intézménye, a főgimnázium Csik-Somlyó szerény talajáról sugározhatja szét az ismeret és hazafiaságot sugarait.

Fülöp Árpád
gimnáziumi tanár,
az egyesületi aljegyzője.

— Édes Mariskám! Nem sokára megtartandjuk a lakodalmat.

V.

Pár hét múlva a Lajos eltávozása után Mariska a postáról csomagot kapott, mely Lajostól jött.

Lázás izgatottsággal bontá fel s örömeiben majdnem felsikoltott a gyönyörű ruha láttára, melyet a csomag tartalmazott. Halvány rózsaszín illuzionból készült ez, hason színű atlasz diszszel. A ruha mellé volt helyezve egy rózsabimbókból összeállított, olyan alaku csokor, a melytől fejdiszül szoktak használni.

Mariska beszólítván anyját a mellék szobába s az ágyára kitett ruhára mutatva, elragadtatva mondá:

— Nézd mama mily gyönyörű ruha! Lajos küldi ezt, bizonyára azért, hogy mennyegzőnk előtti napon ebben fogadjam őt.

Az után kezébe vevé a csomaghoz mellékelt levelet, hangosan olvasá:

„Kedves Mariskám!

Élénken van emlékemben: mily szép voltál te rózsaszín ruhában, ez előtt hat évvel a Bor széken tartott „szent István bál“-on. Ohajtanám, hogy menyegzőnk napján is hasonló ruhában láthatnálak. Azért remélem, nem fogod visszautasítani azon szép kérésemet, miszerint részeltess azon kegyben, hogy a menyegző napján viseld a mellékelt öltözéket, mint nyoszolyó leány.

Szerett menyasszonyom, Réthy Irén nevében is kérlek erre.

Még nincs elhatározva, hogy mikor tartjuk meg a menyegzőt. Majd ha meghívónkat kapod, akkor tudni fogod ezt.

Szívesen üdvözlök az, a ki a földön legboldogabb:

Lajos.”

Mariska szemei előtt összefutottak a sorok. Az iszonyu meglepetéstől darabig nem jött szó ajkaira.

Először ugy érezte magát, mintha forró vízzel arczul öntötték volna. Az után megjelent újra előtte az a borzalmas rémkép, melytől bizton hitte, hogy megszabadul; újra látta magát ősz fűrtökkel hervadt arcczal, kigunyolva, kinevetve, mint csunya vén leányt.

— Hát a nyomorult ily csuffá tett engem! tört ki végre dültől reszkető ajakkal s a levele darabokra tépte. Azután felugrott és a szép rózsaszínű öltözéket a földre rántva, lábával szét akarta taposni. Anyja azonban gyorsan felkapta a földről a ruhát s így szólt a dühöngő leányhoz:

— Ne tedd tönkre ez öltözéket, hadd küldjem vissza annak a hitvány embernek. Azért ne essél kétségbe leányom, nem ebből az egy emberből áll a világ.

Azután a ruhát magával vevé a mellék szobába, tollat vett kezébe s gyorsan e néhány sort veté papírra:

„Őn egy hitvány ember, a ki nem átalja gunyt űzni egy ártatlan leány érzelmeiből! Ezt én, az anya mondom önnek.”

Nevét nem írta alá. A ruhához mellékelé e sorokat s becsomagolva azt, visszaekszpediálta a küldőnek.

Miután Mariska kidühöngte magát, gondolkodni kezdett, hogy mit tevő legyen: miként torolja vissza e borzasztó sértést és miként szabaduljon meg a pártától.

Napokig gondolkozott a fölött, de sem az előbbire nem talált egy jó eszmét, sem az utóbbira egy mentő szalmaszálat.

Végül egy sötét elhatározás érlelődött meg agyában:

— Megmérgezem magamat — gondolá — így legalább egy csapással két legyet ütök. Lajoson boszut állok, mert értésére adom, hogy gyászos tettemnek okozója ő. Hadd legyen megkeserítve boldogsága; hadd gyötörje az önvád a mig él. . . És megszabadulok a vén leányság szégyenéből. . .

A sértő sorokra Lajostól a Mariska mamája egy levelezőlapot kapott, a melyen ez volt írva

„R e v a n c h e !”

A mama megmutatta ezt Mariskának és a leány ebből mindent megértett.

* * *

Hogy érzékeny szívű olvasóimat megnyugtassam, sietek tudomásukra hozni, hogy Mariska nem vitte keresztül sötét elhatározását, mert nagyon nehéznek találta megvalni az élettől. Lassankint beletörődött e kudarcba is és új hódítási terveket kezdett szőni.

A másik részről is nyugodtak lehetnek kedves olvasóim, mert nem lett belőle vén leány. Egy nagynénjétől örökölt néhány ezer forintot, minél fogva akadt vállalkozó egy kopasz fejű, potrohos állatorvos személyében, a ki megszabadítá őt a pártától.

Titkári jelentés.

(Felolvasott a csiksomlyói jótékony célú nőegyesület t. hó 18-án tartott közgyűlésén.)

Tisztelt közgyűlés!

Szokásossá válván közgyűlések alkalmával az időközben felmerült mozzanatokról beszámolni, midőn e szokás megtaposott útján haladva, rövid visszapillantást vetek a két legutóbbi közgyűlés időközében, vagyis 1891. augusztus 24 től 1892. december 18-áig letűnt egyesületi élet szerény és csendes mozgalmaira: el nem mulaszthatom hangoztatni, hogy e mai összejövetel egyszersmind az egyesület 10 éves életének határköve. Mit tettünk a 10 év alatt? Bizonyos estékén mulattunk és csevegtünk, tapsoltunk és szerepeltünk azért, hogy letörölhessük az inségnek ha nem is könnyező, de legalább könnyező szemű. S ez nemes és vonzó, szép és méltó jelenség. Ez a humanizmus igaz szülőtte. Így tesznek mindenütt hova a kereszténység talaján felvirágozott műveltség elhatott, Afrika déli csucsaitól a szibériai városokig. Hány nyájas este mosolyog felénk ama tíz év éjjeléből! Többen vannak az itt megjelentek között, kik gondosan őrzik egy egy kedves emlékét azon fillerestélyeknek és mulató összejöveteleknek melyekben tetszésaj kísérete közben talán éppen szerepvivői tisztet viseltek valamely nemes ügy javára. S ezért nem lesz érdektelen az a pár percznyi visszaemlékezés, melyet e jelentés keretébe illeszték.

Egyesületünk 1882. márczius 25-én alakult meg 35 taggal s ugyanazon év októberének 10-én végleg szervezkedett, miután a minisztériumtól megerősített alabszabály az egyesületnek biztosította a jogos működhetést.

Czélja lévén: „Elemi csapások, inség, nyomorúság által sújtottak, munkaképtelen beteges házi szegények segélyezésre, szegény tanulók gyámoltatása, s a magyar szent korona országai vöröskereszt-egylete által kitűzött czéljának is lehető előmozdítása,“ — ennek eredményes munkálásában minden lehető megtett, a mi csak kedvezőnek éppen nem mondható helyi viszonyai között lehetséges volt.

Ugyanis, a mint ismeretes, Csik-Somlyó régebben s még az egyesület fennállásának első éveiben is Csikmegye társadalmi életének gócpontja volt; de midőn a megye székhelyeül Csik-Szereda szemeltetett ki, s a hivatalok oda tették át helyiségeiket, Csik-Somlyó társadalmi élete nagyon lecsendesült. Ma már csak a főgimnázium és a kántori tanító képezde tanári családjai, továbbá a lakóul visszamaradt egy két uri család tagjai teszik a helység értelmiségét. Ily csekély alapon egyesületi életet fentartani nehéz feladat, a siker nem áll mindig kellő arányban az egyes vezetőktől kifejtett ügybuzgalommal, — ámde a csiksomlyói jótékony nőegyesület működését, főbb vezetőinek lakadhatlan buzgalma, s tagjainak összetartó érzete következtében figyelemre méltó eredmény kíséri.

Csekély tagsági évdíjak (tejenként 1 frt.) táncszivalmak, szinelőadások, fillerestélyek szűkös jövedelmei képezik ama forrásokat, melyekből az egyesület az irgalom-filléreket meríti. S ez irgalom-fillérekből a választmány különböző alkalmakkor a tűz- és vízkárosultak javára összesen 108 forintot nyújtott; segélyre szorult egyeseknek nyomorát 103 forinttal enyhítette; a somlyói olvasókört 48 frttal, a vöröskereszt-egylet czéljait 20 frttal támogatta; szolgálta a hazafias czélokat is a mennyiben az Erdélyrészi Magyar Közművelődési

Egyesületnek törekvéseihez 100 frtos alapítványal járult, a madéfalvi veszedelem vértanuinak emlékére fölállítandó szobor javára 24 forintot jutott; ezenkívül a csik-somlyói főgimnázium ifjúsága zászlójára mintegy 70 forintnyi alapot teremtett.

Ha bálaérzet kíséri az egyesületnek működését mindazok részéről, kik eddigi szives, bár a jövedelemhez mérten szerény, adományokban részesültek: fölismerés illeti az egyesület két vezér-egyéniségét, Adorján Imréné elnököt és Pál Gáborné jegyzőt, kik az egyesület egész életén át, a szervezkedéstől kezdve maig a tagok föltétlen bizalma révén nevezett tisztöket viselve, a jótékony czélú mozgalmaknak leghatásosabb intezői voltak. Társadalmi tekintélyüknél, hazafias érzelmüknél, s általán emelkedett gondolkodásuknál fogva valamint eddig vezető szerepet töltöttek be, ugy hivatva vannak ezután is az egyesületi élet legfőbb mozgatóiként működni. Kivülök ügybuzgalmukért még elismerést érdemelnek: Özv. Bocskor Mihályné, Fodor Iguáczné (néhai), Pál Istvánné, Glósz Miksáné (néhai), Jakab Antalné, továbbá Möricz Gyula (néhai), Adorján Imre, Glósz Miksa, Pál Gábor gimnáziumi tanárok és Miklósi József törvényszéki bíró.

Ezek után rátérek a leközelebbi mozzanatokra. 1891. augusztus 24-én, a legutóbbi közgyűlés alkalmával ismét Adorján Imréné és Pál Gáborné úrnöket helyezte a közbizalom az elnöki és jegyzői székre, s melléjük alelnökké Glósz Miksa tanár, pénztárossá Jakab Antalné úrnő, aljegyzővé Fülöp Árpád tanár választattak.

A sikeres tovább működést utóbbi időkben leginkább gátolta az a körülmény, hogy kellő helyiség nem állott az egyesület rendelkezésére. E bajon segített Főtisz. Bándi Vazul a gimnáziumnak új igazgatója, kinek közbenjárására a tanhatóság megengedte, hogy a nőegylet a gimnázium rajztermében összejöveteleket, estélyeket tarthasson; azért az 1891. évi december 11-iki választmányi ülés az ügybuzgó igazgatónak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

Az 1892. júniusában lezajlott s a koronázás, és kiegyezés 25-ik év fordulóját ünneplő nemzeti mozgalomból melyhez Emke közgyűlése is fűződött egyesületünk is kivette az őt megillető parányi, de tisztos részt. A hazai kiválóbb nőegyletek hódolatuk kifejezéséppen Albumot nyújtottak át a Fülöp Árpád uralkodó párnak; e hódolók közé sorakozott a mi egyesületünk is, s az album költségeihez 13 frttal járult. Az Emke egyesületünket mint egyik alapító tagját meghíván a Budapesteni június 7-én tartott közgyűlésére, a képviselőtisztelet Pál Gáborné úrnő volt kegyes betöltője, egyuttal ez alkalmából a nőegyesületnek emlékkül egy pecsét nyomót hozván ily felirattal: „Csik-Somlyói jótékony nőegyesület.“ A június 20-án összeült választmány egyesületünk tekintélyének figyelemre méltó emelkedését látta e képviseltetésben, s Pál Gáborné ő nagysága iránt háláját és elismerését jegyzőkönyvben fejezte ki. A fillerestélyek közül azok érdemelnek különösebb említést, melyek a gimnáziumi zászlóalap s a madéfalvi szobor javára rendeztetek. Ez utóbbi, igen szépen sikerült estely főrendezője Glósz Miksáné vala, ki sajnos egyesületünk s kis társadalmunk nagy kárára a nyár folyamán elhalálozott. Szeretetre méltó, s első tekintetre is mindenkit megnyerő tulajdonai felejtethetlenné teszik őt azok előtt kik vele társadalmi érintkezésben és összeköttetésben voltak, s felejtethetlenné teszi őt egyesületünkben az a kézsége, melylyel a közös ügyhez mindig csatlakozott.

Legyen nyugalma édes, s adja a szerencse és a sokra mehető összetartás, hogy a csiksomlyói jótékony nőegyesület 10 éves élete után ne részesüljön buzgó tagja sorsában, hanem működésük szakadatlanul mindaddig, míg a közművelődés monumentális intézménye, a főgimnázium Csik-Somlyó szerény talajáról sugároztatja szét az ismeret és hazafiaság sugarait.

Fülöp Árpád
gimnáziumi tanár,
az egyesület aljegyzője.